

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/516
KARAR NO : 2025/607
KARAR TR : 13/10/2025

ÖZET: 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının tahsili maksadıyla düzenlenen ödeme emrinin, tahsil işleminin hukuka aykırılığından bahisle iptali ve ödenen tutarın iadesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. B.
Davalı : Çankaya Kaymakamlığı
Vekili : Av. G. T. B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, başka bir firmaya ait işyerinin kapalı alanında Çankaya Emniyet Müdürlüğünce yapılan denetimde, bütün tüketilmemesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmediğinden bahisle 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca firma adına düzenlenen idari para cezasının tahsili maksadıyla kendi adına düzenlenen ödeme emrine konu idari para cezası ile ilgisi olmadığını, buna rağmen istenilen tutarı ödemek zorunda kaldığını ve dolayısıyla tahsil işleminin hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek, başka bir şirket adına kesilen idari para cezasının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin iptali ve ödenilen tutarın iadesi istemiyle adli yargı yerinde itiraz başvurusu yapmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği 28/05/2025 tarih ve D.İş.2025/5848 sayılı kararı** ile, uyuşmazlıkta idari yargı görevli olduğundan başvurunun görevsizlik sebebiyle reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Vergi Dairesinin ödeme emrine karşı başvuru değinilen düzenleme gereği vergi mahkemelerinin görev kapsamındadır. Başvuru konusu ödeme emri 5326 sayılı Yasa kapsamında Sulh Ceza Hakimliğince incelenebilecek kararlardan değildir. Bu sebeple, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesi gereğince başvuru konusu ödeme emrinin Sulh Ceza Hakimliğinde incelenebilecek kararlardan olmadığından, Hakimliğimiz görevsiz olduğundan başvurunun reddine..."

B. İdari Yargıda

3. **Ankara 13. İdare Mahkemesi 03/09/2025 tarih ve E.2025/1033 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine görev görüm ve çözümünde adli yargının görevli

olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Dava dosyasının incelenmesinden, adresinde işletilen " " isimli 2. sınıf içkili lokantada Çankaya İlçe Emniyet Müdürlüğü ekiplerince 11/04/2024 tarihinde yapılan denetimde, 4207 sayılı Kanun'un 2. maddesinde öngörülen kapalı alanda tütün tüketilmemesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmediğinden bahisle 4207 sayılı Kanun'un 2. ve 5. maddeleri ile 6487 sayılı Bazı Kanunlar İle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 26. ve 27. maddeleri gereğince 13.532,00-TL idari para cezası verilmesine ilişkin 11/04/2024 tarih ve 251761008 sayılı Çankaya Kaymakamlığı işleminin iptali ile ödemiş olduğu para cezası tutarının iadesine karar verilmesi istemiyle Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2025/5848 D.İş. esasına kayden dava açıldığı, anılan Mahkemenin 28/05/2025 tarih ve 2025/5848 D.İş sayılı kararı ile idari yargı görevli olduğundan muteriz tarafından yapılan başvurunun görevsizlik sebebiyle reddi üzerine davacı tarafından Mahkememiz kayıtlarına 02/07/2025 tarihinde giren dilekçe ile 2025/1033 esasına kayden bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, dava konusu idari para cezasının 4207 sayılı Kanun'un 2. ve 5. maddesi uyarınca verilen idari para cezalarına ilişkin olduğu, 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinin onuncu fıkrasında bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî yaptırım kararlarına karşı 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulacağına, bu Kanun'da hüküm bulunmayan hallerde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanacağına düzenlendiği, dolayısıyla 4733 sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin düzenlemenin yer aldığı, 4207 sayılı Kanun'da ise bu Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı dolayısıyla,

adresinde işletilen " " isimli 2. sınıf içkili lokantada Çankaya İlçe Emniyet Müdürlüğü ekiplerince 11/04/2024 tarihinde yapılan denetimde, 4207 sayılı Kanun'un 2. maddesinde öngörülen kapalı alanda tütün tüketilmemesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmediğinden bahisle 4207 sayılı Kanun'un 2. ve 5. maddeleri ile 6487 sayılı Bazı Kanunlar İle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 26. ve 27. maddeleri gereğince 13.532,00-TL idari para cezası verilmesine ilişkin 11/04/2024 tarih ve 251761008 sayılı Çankaya Kaymakamlığı işlemine ilişkin uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır...."

4. Ankara 13. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

5. 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un "Tütün ürünlerinin yasaklanması" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 3/1/2008-5727/3 md.)

(1) Tütün ürünleri;

a) Kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında,

b) Koridorları dahil olmak üzere her türlü eğitim, sağlık, üretim, ticaret, sosyal, kültürel, spor, eğlence ve benzeri amaçlı özel hukuk kişilerine ait olan ve birden çok kişinin girebileceği (ikamete mahsus konutlar hariç) binaların kapalı alanlarında,

c) (Değişik: 24/5/2013-6487/26 md.) Hususi araçların sürücü koltukları ile taksi

hizmeti verenler dâhil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçlarında,

ç) Okul öncesi eğitim kurumlarının, dershaneler, özel eğitim ve öğretim kurumları dahil olmak üzere ilk ve orta öğrenim kurumlarının, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında,

d) Özel hukuk kişilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerde, tüketilemez.

(2) Ancak;

a) Yaşlı bakım evlerinde, ruh ve sinir hastalıkları hastanelerinde, cezaevlerinde,

b) Şehirlerarası veya uluslararası güzergâhlarda yolcu taşıyan denizyolu araçlarının güvertelerinde,

tütün ürünleri tüketilmesine mahsus alanlar oluşturulabilir. Bu alanlara onsekiz yaşını doldurmamış kişiler giremez.

(3) Otelcilik hizmeti verilen işletmelerde, tütün ürünleri tüketen müşterilerin konaklamasına tahsis edilmiş odalar oluşturulabilir.

(4) Açık havada yapılan her türlü spor, kültür, sanat ve eğlence faaliyetlerinin yapıldığı yerler ile bunların seyir yerlerinde tütün ürünleri kullanılamaz. Ancak bu tesislerde, tütün ürünlerinin tüketilmesine mahsus alanlar oluşturulabilir.

(5) Bu Kanunun tütün ürünleri tüketilmesine tahsis edilen kapalı alanlarının koku ve duman geçişini önleyecek şekilde tecrit edilmesi ve havalandırma tertibatı ile donatılması gerekir.

(6) Bu Kanunun uygulanmasında "tütün ürünü" ibaresi tüttürme, emme, çiğneme ya da buruna çekerek kullanılmak üzere üretilmiş, hammadde olarak tamamen veya kısmen tütün yaprağından imal edilmiş maddeyi ifade eder. (Ek cümle: 24/5/2013-6487/26 md.) Tütün içermeyen ancak tütün mamulünü taklit eder tarzda kullanılan her türlü nargile ve sigara, tütün ürünü kabul edilir."

6. 4207 sayılı Kanun'un "Ceza hükümleri" başlıklı 5. maddesinin 1. ve 2. fıkraları şöyledir:

" (Değişik: 3/1/2008-5727/6 md.)

(1) (Değişik: 4/7/2012-6354/11 md.) 2 nci maddenin birinci ve dördüncü fıkralarında belirtilen alanlarda tütün ürünleri tüketenler ile 3 üncü maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenler, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 39 uncu maddesi hükmüne göre cezalandırılır. 3 üncü maddenin onikinci fıkrasına, kamu hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında aykırı davranan kişilere ilgili idari birim amirinin yetkili kıldığı kamu görevlileri tarafından; özel hukuk kişilerine ait ve herkesin girebileceği binaların kapalı ve açık alanları ile sokak veya kamuya ait sair alanlarda aykırı davranan kişilere ise belediye zabıta görevlilerince, elli Türk Lirası para cezası verilir. Meydana gelen çevre kirliliğinin ilgili kişi tarafından derhal giderilmesi hâlinde idari para cezasına karar verilmeyebilir

(2) (Değişik: 13/2/2011-6111/202 md.) 2 nci maddenin (a) bendi hariç birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen yasakların uygulanması ve tedbirlerin alınması ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeyen işletme sorumlularına, (...) mahalli mülki amir tarafından bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir."

7. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "İdarî para cezası" başlıklı 17. maddesinin 4. fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/32 md.) Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idarî para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir. Sosyal güvenlik kurumları ve

mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında özel hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre tahsil olunur."

8. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un "Ödeme emri" başlıklı 55. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"Amme alacağını vadesinde ödemiyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir 'ödeme emri' ile tebliğ olunur."

9. 6183 sayılı Kanun'un "Ödeme emrine itiraz" başlıklı 58. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"Kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde itirazda bulunabilir. İtirazın şekli, incelenmesi ve itiraz incelemelerinin iadesi hususlarında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur."

10. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un "İdare Mahkemelerinin görevleri" başlıklı 5. maddesi şöyledir:

" 1. (Değişik: 24/2/1988 - 3410/1 md.) İdare mahkemeleri, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştayda çözümlenecek olanlar dışındaki:

a) İptal davalarını,

b) Tam yargı davalarını,

c) (Değişik: 8/6/2000 - 4577/2 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklardan hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idarî sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları,

d) Diğer kanunlarla verilen işleri,

Çözümler.

2. Özel Kanunlarda Danıştayın görevli olduğu belirtilen ve İdari Yargılama Usulü Kanunu ile idare mahkemelerinin görevli kılınmış bulunduğu davaları çözümler."

11. 2576 sayılı Kanun'un "Vergi Mahkemelerinin görevleri" başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 24/2/1988 - 3410/2 md.)

Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri,

Çözümler."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 13/10/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, 4207 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezası alacağının tahsili amacıyla davacı adına düzenlenen ödeme emrinin iptali ile ödenilen tutarın iadesi istemiyle açılmıştır.

15. Olayda, tahsil işlemine konu ödeme emri içeriğindeki idari para cezasının davacı ile ilgisi olmadığı iddiasıyla iptalinin istenildiği, bahsi geçen kamu alacağının esasına yönelik bir itirazın bulunmadığı ve görevli mahkemece salt tahsil işleminin 6183 sayılı Kanun'daki usule uygun olup olmadığının incelenmesi gerektiği, dolayısıyla idari para cezasından ibaret kamu alacağının esasına yönelik bir inceleme yapılmayacağı değerlendirilmiştir.

16. 6183 sayılı Kanun'daki hükümlere göre, tahsil dairesince tek yanlı olarak düzenlenen ve ödemede bulunulmaması halinde cebren tahsili gereken kamu alacağına ilişkin ödeme emrinin idari nitelikte bir işlem olduğu kuşkusuzdur.

17. Belirtilen durum karşısında, Anayasa'nın 125. maddesinde yer alan "*İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.*" kuralı uyarınca, bir idari işlem olan ödeme emrine karşı açılan davanın, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-a. maddesinde sayılan, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davası kapsamında görüm ve çözümünde idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

18. Öte yandan, 2576 sayılı Kanun'un 5. ve 6. maddelerindeki belirlemeler doğrultusunda, uyuşmazlık konusu ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davaya idari yargı yerlerinden hangisinin bakacağı hususu, idari yargı düzeni içinde çözümlenmesi gereken bir sorundur.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 13. İdare Mahkemesinin 03/09/2025 tarih ve E.2025/1033 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 13. İdare Mahkemesinin 03/09/2025 tarih ve E.2025/1033 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

13/10/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Rıdvan
GÜLEÇ

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

